Kombinatorika a grafy 1

Martin Balko

13. přednáška

4. ledna 2023

Samoopravné kódy

Připomenutí z minula

Připomenutí z minula

- Přenos dat, vzniklé chyby chceme detekovat a opravit.

Připomenutí z minula

- Přenos dat, vzniklé chyby chceme detekovat a opravit.
- Abeceda $=$ množina Σ s q symboly, slovo délky n $=$ uspořádaná n-tice symbolů, Σ^n $=$ množina slov délky n nad Σ.

Připomenutí z minula

- Přenos dat, vzniklé chyby chceme detekovat a opravit.
- Abeceda $=$ množina Σ s q symboly, slovo délky n $=$ uspořádaná n-tice symbolů, Σ^n $=$ množina slov délky n nad Σ.
- Hammingova vzdálenost slov $x = (x_1, \ldots, x_n), y = (y_1, \ldots, y_n) \in \Sigma^n$ je $d(x, y) = |\{i\colon x_i \neq y_i\}|$.

Připomenutí z minula

- Přenos dat, vzniklé chyby chceme detekovat a opravit.
- Abeceda = množina Σ s q symboly, slovo délky n = uspořádaná n-tice symbolů, Σ^n = množina slov délky n nad Σ.
- Hammingova vzdálenost slov $x = (x_1, \ldots, x_n), y = (y_1, \ldots, y_n) \in \Sigma^n$ je $d(x, y) = |\{i \colon x_i \neq y_i\}|$.
- Kód = podmnožina $C \subseteq \Sigma^n$ s kódovými slovy.

Připomenutí z minula

- Přenos dat, vzniklé chyby chceme detekovat a opravit.
- Abeceda = množina Σ s q symboly, slovo délky n = uspořádaná n-tice symbolů, Σ^n = množina slov délky n nad Σ.
- Hammingova vzdálenost slov $x = (x_1, \dots, x_n), y = (y_1, \dots, y_n) \in \Sigma^n$ je $d(x, y) = |\{i \colon x_i \neq y_i\}|$.
- Kód = podmnožina $C \subseteq \Sigma^n$ s kódovými slovy.
- V C jsme schopni opravit $\leq t$ chyb, pokud pro každé $y \in \Sigma^n$ existuje nanejvýš jedno $x \in C$ s $d(x, y) \leq t$.

Připomenutí z minula

- Přenos dat, vzniklé chyby chceme detekovat a opravit.
- Abeceda = množina Σ s q symboly, slovo délky n = uspořádaná n-tice symbolů, Σ^n = množina slov délky n nad Σ.
- Hammingova vzdálenost slov $x = (x_1, \ldots, x_n), y = (y_1, \ldots, y_n) \in \Sigma^n$ je $d(x, y) = |\{i : x_i \neq y_i\}|$.
- Kód = podmnožina $C \subseteq \Sigma^n$ s kódovými slovy.
- V C jsme schopni opravit $\leq t$ chyb, pokud pro každé $y \in \Sigma^n$ existuje nanejvýš jedno $x \in C$ s $d(x, y) \leq t$.
- Parametry kódu: $(n, k, d)_q$, kde $k = \log_q |C|$ a $d = \min_{x \neq y \in C}\{d(x, y)\}$.

Připomenutí z minula

- Přenos dat, vzniklé chyby chceme detekovat a opravit.
- Abeceda = množina Σ s q symboly, slovo délky n = uspořádaná n-tice symbolů, Σ^n = množina slov délky n nad Σ.
- Hammingova vzdálenost slov $x = (x_1, \dots, x_n), y = (y_1, \dots, y_n) \in \Sigma^n$ je $d(x, y) = |\{i : x_i \neq y_i\}|$.
- Kód = podmnožina $C \subseteq \Sigma^n$ s kódovými slovy.
- V C jsme schopni opravit $\leq t$ chyb, pokud pro každé $y \in \Sigma^n$ existuje nanejvýš jedno $x \in C$ s $d(x, y) \leq t$.
- Parametry kódu: $(n, k, d)_q$, kde $k = \log_q |C|$ a $d = \min_{x \neq y \in C}\{d(x, y)\}$.
- Příklady kódů:

Připomenutí z minula

- Přenos dat, vzniklé chyby chceme detekovat a opravit.
- Abeceda = množina Σ s q symboly, slovo délky n = uspořádaná n-tice symbolů, Σ^n = množina slov délky n nad Σ.
- Hammingova vzdálenost slov $x = (x_1, \ldots, x_n), y = (y_1, \ldots, y_n) \in \Sigma^n$ je $d(x, y) = |\{i \colon x_i \neq y_i\}|$.
- Kód = podmnožina $C \subseteq \Sigma^n$ s kódovými slovy.
- V C jsme schopni opravit $\leq t$ chyb, pokud pro každé $y \in \Sigma^n$ existuje nanejvýš jedno $x \in C$ s $d(x, y) \leq t$.
- Parametry kódu: $(n, k, d)_q$, kde $k = \log_q |C|$ a $d = \min_{x \neq y \in C}\{d(x, y)\}$.
- Příklady kódů:
  - Opakovací kód $C = \{1 \cdots 1, 2 \cdots 2, \ldots, q \cdots q\}$,

Připomenutí z minula

- Přenos dat, vzniklé chyby chceme detekovat a opravit.
- Abeceda $=$ množina Σ s q symboly, slovo délky $n =$ uspořádaná n-tice symbolů, $\Sigma^n =$ množina slov délky n nad Σ.
- Hammingova vzdálenost slov $x = (x_1, \ldots, x_n), y = (y_1, \ldots, y_n) \in \Sigma^n$ je $d(x, y) = |\{i \colon x_i \neq y_i\}|$.
- Kód $=$ podmnožina $C \subseteq \Sigma^n$ s kódovými slovy.
- V C jsme schopni opravit $\leq t$ chyb, pokud pro každé $y \in \Sigma^n$ existuje nanejvýš jedno $x \in C$ s $d(x, y) \leq t$.
- Parametry kódu: $(n, k, d)_q$, kde $k = \log_q |C|$ a $d = \min_{x \neq y \in C}\{d(x, y)\}$.
- Příklady kódů:
  - Opakovací kód $C = \{1 \cdots 1, 2 \cdots 2, \ldots, q \cdots q\}$,
  - kód z Fanovy roviny $C = \{\text{charakteristické vektory přímek}\}$,

Připomenutí z minula

- Přenos dat, vzniklé chyby chceme detekovat a opravit.
- Abeceda $=$ množina Σ s q symboly, slovo délky n $=$ uspořádaná n-tice symbolů, Σ^n $=$ množina slov délky n nad Σ.
- Hammingova vzdálenost slov $x = (x_1, \ldots, x_n), y = (y_1, \ldots, y_n) \in \Sigma^n$ je $d(x, y) = |\{i \colon x_i \neq y_i\}|$.
- Kód $=$ podmnožina $C \subseteq \Sigma^n$ s kódovými slovy.
- V C jsme schopni opravit $\leq t$ chyb, pokud pro každé $y \in \Sigma^n$ existuje nanejvýš jedno $x \in C$ s $d(x, y) \leq t$.
- Parametry kódu: $(n, k, d)_q$, kde $k = \log_q |C|$ a $d = \min_{x \neq y \in C}\{d(x, y)\}$.
- Příklady kódů:
  - Opakovací kód $C = \{1 \cdots 1, 2 \cdots 2, \ldots, q \cdots q\}$,
  - kód z Fanovy roviny $C = \{$charakteristické vektory přímek$\}$,
  - Hadamardův kód $C = \{$řádky $H \colon H \cdot H^\top = n \cdot I_n\} \cup \{$řádky $-H\}$.

Připomenutí z minula: lineární kódy

Připomenutí z minula: lineární kódy

- Lineární kód C je podprostorem vektorového prostoru $\mathbb{K}^n$, kde $\mathbb{K} \simeq \mathbb{F}_q$ je konečné těleso velikosti q.

Připomenutí z minula: lineární kódy

- Lineární kód C je podprostorem vektorového prostoru $\mathbb{K}^n$, kde $\mathbb{K} \simeq \mathbb{F}_q$ je konečné těleso velikosti q.
- Parametry: $[n, k, d]_q$, kde $k = \log_q |C|$ a $d = \min_{x \neq y \in C}\{d(x, y)\}$.

Připomenutí z minula: lineární kódy

- Lineární kód C je podprostorem vektorového prostoru $\mathbb{K}^n$, kde $\mathbb{K} \simeq \mathbb{F}_q$ je konečné těleso velikosti q.
- Parametry: $[n, k, d]_q$, kde $k = \log_q |C|$ a $d = \min_{x \neq y \in C}\{d(x, y)\}$.
- Víme, že $|C| = \left|\mathbb{F}_q^{\dim(C)}\right| = q^k$ a $d = \min_{x \in C \setminus \{0\}} d(x, 0)$.

Připomenutí z minula: lineární kódy

- Lineární kód C je podprostorem vektorového prostoru $\mathbb{K}^n$, kde $\mathbb{K} \simeq \mathbb{F}_q$ je konečné těleso velikosti q.
- Parametry: $[n, k, d]_q$, kde $k = \log_q |C|$ a $d = \min_{x \neq y \in C}\{d(x, y)\}$.
- Víme, že $|C| = \left|\mathbb{F}_q^{\dim(C)}\right| = q^k$ a $d = \min_{x \in C \setminus \{0\}} d(x, 0)$.
- Příklady lineárních kódů:

Připomenutí z minula: lineární kódy

- Lineární kód C je podprostorem vektorového prostoru $\mathbb{K}^n$, kde $\mathbb{K} \simeq \mathbb{F}_q$ je konečné těleso velikosti q.
- Parametry: $[n, k, d]_q$, kde $k = \log_q |C|$ a $d = \min_{x \neq y \in C}\{d(x, y)\}$.
- Víme, že $|C| = \left|\mathbb{F}_q^{\dim(C)}\right| = q^k$ a $d = \min_{x \in C \setminus \{0\}} d(x, 0)$.
- Příklady lineárních kódů:
  - Opakovací kód je lineární nad $\mathbb{Z}_q$,

Připomenutí z minula: lineární kódy

- Lineární kód C je podprostorem vektorového prostoru $\mathbb{K}^n$, kde $\mathbb{K} \simeq \mathbb{F}_q$ je konečné těleso velikosti q.
- Parametry: $[n, k, d]_q$, kde $k = \log_q |C|$ a $d = \min_{x \neq y \in C}\{d(x, y)\}$.
- Víme, že $|C| = \left|\mathbb{F}_q^{\dim(C)}\right| = q^k$ a $d = \min_{x \in C \setminus \{0\}} d(x, 0)$.
- Příklady lineárních kódů:
    - Opakovací kód je lineární nad $\mathbb{Z}_q$,
    - kód z Fanovy roviny lineární není, ale jeho rozšíření o $1 \cdots 1$ a doplňky je,

Připomenutí z minula: lineární kódy

- Lineární kód C je podprostorem vektorového prostoru $\mathbb{K}^n$, kde $\mathbb{K} \simeq \mathbb{F}_q$ je konečné těleso velikosti q.
- Parametry: $[n, k, d]_q$, kde $k = \log_q |C|$ a $d = \min_{x \neq y \in C}\{d(x, y)\}$.
- Víme, že $|C| = \left|\mathbb{F}_q^{\dim(C)}\right| = q^k$ a $d = \min_{x \in C \setminus \{0\}} d(x, 0)$.
- Příklady lineárních kódů:
    - Opakovací kód je lineární nad $\mathbb{Z}_q$,
    - kód z Fanovy roviny lineární není, ale jeho rozšíření o $1 \cdots 1$ a doplňky je,
    - Hadamardův kód obecně lineární není (ale ten ze Sylvesterovy konstrukce je).

Připomenutí z minula: lineární kódy

- Lineární kód C je podprostorem vektorového prostoru $\mathbb{K}^n$, kde $\mathbb{K} \simeq \mathbb{F}_q$ je konečné těleso velikosti q.
- Parametry: $[n, k, d]_q$, kde $k = \log_q |C|$ a $d = \min_{x \neq y \in C}\{d(x, y)\}$.
- Víme, že $|C| = \left|\mathbb{F}_q^{\dim(C)}\right| = q^k$ a $d = \min_{x \in C\setminus\{0\}} d(x, 0)$.
- Příklady lineárních kódů:
  - Opakovací kód je lineární nad $\mathbb{Z}_q$,
  - kód z Fanovy roviny lineární není, ale jeho rozšíření o $1 \cdots 1$ a doplňky je,
  - Hadamardův kód obecně lineární není (ale ten ze Sylvesterovy konstrukce je).
- S lineárními kódy umíme efektivněji kódovat i dekódovat.

Syndrom u kódu s parametry $[5, 2, 3]_2$

Syndrom u kódu s parametry $[5,2,3]_2$

Generující matice:

$$M = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}$$

Kontrolní matice:

$$M^{\perp} = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 1 \end{pmatrix}$$

Syndrom u kódu s parametry $[5,2,3]_2$

Generující matice:

$$M = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}$$

Kontrolní matice:

$$M^{\perp} = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 1 \end{pmatrix}$$

- Tabulka reprezentující s^{-1}:

syndrom $s(y)$	reprezentant $s^{-1}(s(y))$	ostatní slova z $\mathbb{F}_2^5$
000	00000	11100 00111 11011
001	00001	11101 00110 11010
010	00100	11000 00011 11111
011	00010	11001 00101 11110
100	10000	01100 10111 01011
101	01010	10001 01101 10110
110	01000	10100 10011 01111
111	01001	10101 10010 01110

Kód s parametry $[7, 4, 3]_2$ z Fanovy roviny

Kód s parametry $[7, 4, 3]_2$ z Fanovy roviny

- Z Fanovy roviny:

$1100001, 0000111, 1010100, 1001010, 0011001, 0101100, 0110010, 1111111$

$0011110, 1111000, 0101011, 0110101, 1100110, 1010011, 1001101, 0000000$

Kód s parametry $[7,4,3]_2$ z Fanovy roviny

- Z Fanovy roviny:

1100001, 0000111, 1010100, 1001010, 0011001, 0101100, 0110010, 1111111

0011110, 1111000, 0101011, 0110101, 1100110, 1010011, 1001101, 0000000

- Ekvivalentní kód:

Generující matice:

$$M = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 & 0 \end{pmatrix}$$

Kontrolní matice:

$$M^{\perp} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 & 1 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

Kód s parametry $[7, 4, 3]_2$ z Fanovy roviny

- Z Fanovy roviny:

1100001, 0000111, 1010100, 1001010, 0011001, 0101100, 0110010, 1111111

0011110, 1111000, 0101011, 0110101, 1100110, 1010011, 1001101, 0000000

- Ekvivalentní kód:

Generující matice:

$$M = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 & 0 \end{pmatrix}$$

Kontrolní matice:

$$M^\perp = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 & 1 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

- Kódování: $z = (1, 0, 1, 1)^\top \to x = M^\top z = (1, 0, 1, 1, 1, 0, 0)^\top$.

Kód s parametry $[7,4,3]_2$ z Fanovy roviny

- Z Fanovy roviny:

1100001, 0000111, 1010100, 1001010, 0011001, 0101100, 0110010, 1111111

0011110, 1111000, 0101011, 0110101, 1100110, 1010011, 1001101, 0000000

- Ekvivalentní kód:

Generující matice:

$$M = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 & 0 \end{pmatrix}$$

Kontrolní matice:

$$M^{\perp} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 & 1 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

- Kódování: $z = (1,0,1,1)^{\top} \to x = M^{\top} z = (1,0,1,1,1,0,0)^{\top}$.
- Dekódování: $y = (1,0,0,1,1,0,0)^{\top} \to s(y) = M^{\perp} y = (1,0,1)^{\top}$.

Kód s parametry $[7,4,3]_2$ z Fanovy roviny

- Z Fanovy roviny:

1100001, 0000111, 1010100, 1001010, 0011001, 0101100, 0110010, 1111111

0011110, 1111000, 0101011, 0110101, 1100110, 1010011, 1001101, 0000000

- Ekvivalentní kód:

Generující matice:

$$M = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 & 0 \end{pmatrix}$$

Kontrolní matice:

$$M^{\perp} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 & 1 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

- Kódování: $z = (1,0,1,1)^{\top} \to x = M^{\top} z = (1,0,1,1,1,0,0)^{\top}$.
- Dekódování: $y = (1,0,0,1,1,0,0)^{\top} \to s(y) = M^{\perp} y = (1,0,1)^{\top}$.

  $s^{-1}(s(y)) = s^{-1}((1,0,1)^{\top}) = (0,0,1,0,0,0,0)^{\top} \in B(0,1)$

Kód s parametry $[7,4,3]_2$ z Fanovy roviny

- Z Fanovy roviny:

1100001, 0000111, 1010100, 1001010, 0011001, 0101100, 0110010, 1111111

0011110, 1111000, 0101011, 0110101, 1100110, 1010011, 1001101, 0000000

- Ekvivalentní kód:

Generující matice:

$$M = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 1 & 1 & 0 \end{pmatrix}$$

Kontrolní matice:

$$M^{\perp} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 & 1 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

- Kódování: $z = (1,0,1,1)^{\top} \to x = M^{\top} z = (1,0,1,1,1,0,0)^{\top}$.
- Dekódování: $y = (1,0,0,1,1,0,0)^{\top} \to s(y) = M^{\perp} y = (1,0,1)^{\top}$.

$$s^{-1}(s(y)) = s^{-1}((1,0,1)^{\top}) = (0,0,1,0,0,0,0)^{\top} \in B(0,1)$$

$$x = y - s^{-1}(s(y)) = (1,0,0,1,1,0,0)^{\top} - (0,0,1,0,0,0,0)^{\top}$$

$$= (1,0,1,1,1,0,0)^{\top} \ \to \ z = (1,0,1,1)^{\top}$$

Zkoušky

Zkoušky

- Průběh zkoušky:
  - Ústní s písemnou přípravou. Maximálně na 3 hodiny (09:00–12:00, 13:00–16:00 a 16:00–19:00).
  - 5 otázek, z toho 3 na ověření základních pojmů a jejich aplikace, 1 na ověření znalosti důkazů z přednášky a 1 přehledová.

Zkoušky

- Průběh zkoušky:
  - Ústní s písemnou přípravou. Maximálně na 3 hodiny (09:00–12:00, 13:00–16:00 a 16:00–19:00).
  - 5 otázek, z toho 3 na ověření základních pojmů a jejich aplikace, 1 na ověření znalosti důkazů z přednášky a 1 přehledová.
  - Vzorové zadání je na stránkách přednášky.

Zkoušky

- Průběh zkoušky:
  - Ústní s písemnou přípravou. Maximálně na 3 hodiny (09:00–12:00, 13:00–16:00 a 16:00–19:00).
  - 5 otázek, z toho 3 na ověření základních pojmů a jejich aplikace, 1 na ověření znalosti důkazů z přednášky a 1 přehledová.
  - Vzorové zadání je na stránkách přednášky.
- Termíny jsou již v SISu.

Zkoušky

- Průběh zkoušky:
  - Ústní s písemnou přípravou. Maximálně na 3 hodiny (09:00–12:00, 13:00–16:00 a 16:00–19:00).
  - 5 otázek, z toho 3 na ověření základních pojmů a jejich aplikace, 1 na ověření znalosti důkazů z přednášky a 1 přehledová.
  - Vzorové zadání je na stránkách přednášky.
- Termíny jsou již v SISu.
- Rozsah: vše, co jsme probrali (viz rozpis jednotlivých přednášek).

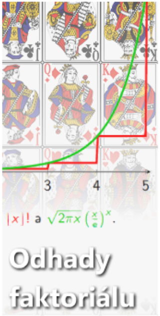

Odhady faktoriálu

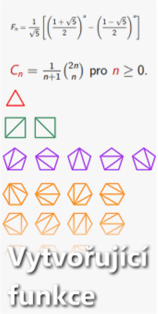

Vytvořující funkce

Konečné projektivní roviny

Latinské čtverce

Toky v sítích

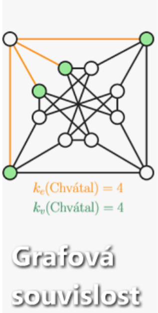

Grafová souvislost

Počet koster

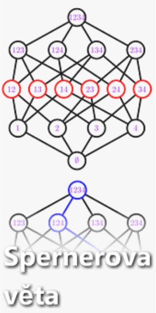
Spernerova věta

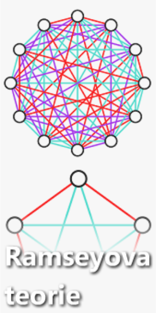
Ramseyova teorie

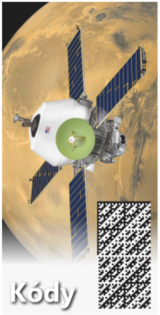
Kódy

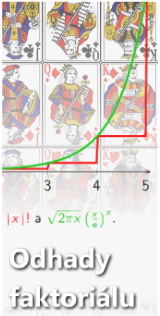

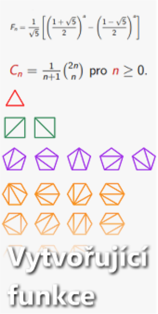

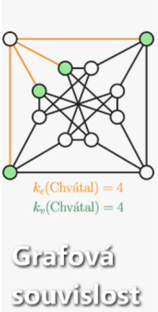

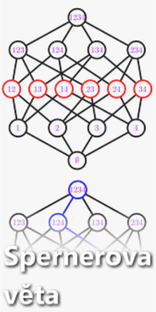

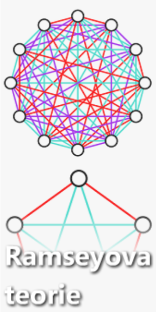

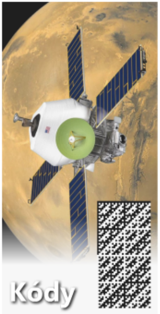

Děkuji za pozornost a přeji hodně štěstí u zkoušek.